

Sygn. akt III Ca 1921/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SO Marcin Rak (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko P. B.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 18 kwietnia 2016 r., sygn. akt I C 55/15

oddala apelację.

SSR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak

Sygn. akt **III Ca 1921/16**

UZASADNIENIE

Powódka w pozwie wniesionym w dniu 17 listopada 2014 r. domagała się zwolnienia spod egzekucji pianina cyfrowego Y., talerzy perkusyjnych marki M., zestawu perkusyjnego marki T. zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. M. w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego pod sygn. Km 2374/14. Nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu. Na uzasadnienie powództwa podała, że wskazane w pozwie ruchomości zostały przez nią nabyte na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie nauki gry na instrumentach muzycznych. Dłużnik jest instruktorem nauki gry na perkusji i został zatrudniony przez powódkę w oddziale jej firmy, na terenie nieruchomości rodziców dłużnika gdzie sporne ruchomości zostały zajęte.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucił, że wskazane w pozwie ruchomości są własnością dłużnika. Według pozwanego nie polegały na prawdzie twierdzenia powódki jakoby dłużnik pozostawał pracownikiem powódki, a zajęte ruchomości były jedynie przez niego używane. Wywodził, że umowa o pracę zawarta pomiędzy powódką, a dłużnikiem jest umową fikcyjną.

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy zwolnił spod egzekucji pianino cyfrowe Y., talerze perkusyjne M. oraz zestaw perkusyjny T. zajęte przez Komornika Sądowego przy SR w Tarnowskich Górach M. M. w dniu 14 października 2014 roku, w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt Km 2374/14.

Wyrok ten zapadł po ustaleniu, że w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. M. pod sygn. akt Km 2374/14 z wniosku pozwanego przeciwko dłużnikowi, w dniu 14 października 2014 r. dokonano zajęcia pianina cyfrowego Y., talerzy perkusyjnych marki M., zestawu perkusyjnego marki T.. Dłużnik obecny w trakcie sporządzania protokołu zajęcia powyższych ruchomości oświadczył, iż ich właścicielem jest powódka. Powódka dowiedziała się o zajęciu ruchomości w dniu 17 października 2014 r.

Sąd Rejonowy ustalił też, że powódka w dniu 29 kwietnia 2014 r. nabyła od osoby fizycznej nowe pianino Y. za kwotę 1.000 zł w celach dydaktycznych i do własnego użytku. W dniu 26 listopada 2013 r. powódka nabyła w firmie (...)KG w L. zestaw perkusyjny marki T. (...) oraz bliżej określone talerze perkusyjne. W związku z zawarciem umowy sprzedawca wystawił fakturę opiewającą na kwotę 11.130,27 zł, którą powódka uregulowała. Kolejne talerze perkusyjne powódka nabyła od tego samego sprzedawcy w dniu 11 grudnia 2013 r. za kwotę 1.565,18 zł, wskazaną w opłaconej przez powódkę fakturze.

Sąd Rejonowy ustalił, że powyższe sprzęty muzyczne powódka nabyła dla celów dydaktycznych prowadząc działalność gospodarczą w zakresie nauki gry na instrumentach muzycznych. Siedziba firmy powódki znajduje się w R. a działalność prowadzona jest m. in. w oddziale w W., na terenie nieruchomości rodziców dłużnika. Znajduje się tam lokal użytkowy, który powódka wynajmuje od rodziców dłużnika. Początkowo, z uwagi na fakt dokonania nakładów na lokal czynsz najmu wynosił 10 zł miesięcznie, obecnie wynosi on 200 zł miesięcznie. Dłużnik jest pracownikiem powódki. Został zatrudniony w czerwcu 2013 r. na podstawie umowy o pracę, na stanowisku instruktora gry na zestawie perkusyjnym. Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 1.280 zł netto miesięcznie.

Sąd Rejonowy oddalił wnioski dowodowe pozwanego o dopuszczenie dowodu z dokumentów w postaci relacji Urzędów Skarbowych dotyczących opodatkowania darowizny związanej z zaniżeniem czynszu umowy najmu lokalu użytkowego przez powódkę oraz relacji tych urzędów mających stwierdzić fakt fikcyjnego prowadzenia przez powódkę działalności gospodarczej jak i dowód z dokumentacji finansowej prowadzonej przez powódkę działalności gospodarczej. Sąd Rejonowy ocenił bowiem, że kwestia czy powódka prowadzi fikcyjną działalność gospodarczą pozostawała bezprzedmiotowa dla rozstrzygnięcia istotnych okoliczności w niniejszej sprawie, a mianowicie prawa własności zajętych przez organ egzekucyjny ruchomości, których tytuł własności został przez powódkę wykazany dokumentami i zeznaniem świadka.

Uwzględniając te okoliczności faktyczne Sąd Rejonowy powołał art. 841 k.p.c. jako podstawę żądania powódki. Ocenił, że materiał dowodowy sprawy w szczególności w postaci faktur i potwierdzeń ich zapłaty dowodził tytułu własności spornych ruchomości. Wywiódł nadto, że powództwo zostało złożone w ustawowym miesięcznym terminie od zawiadomienia powódki o zajęciu.

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy powołał art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zarzucając naruszenie:

- art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegającego na przyjęciu, że okoliczności ujawnione w postępowaniu dowodowym nie mają wpływu na ważność czynności powódki podjętych w celu obejścia prawa i uznania dłużnika za rzeczywistego właściciela spornych ruchomości oraz przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i oddalenie wnioskowanych przez pozwanego wniosków dowodowych z dokumentów oraz zeznań świadków - członków zespołu muzycznego współpracujących z dłużnikiem, mających na celu udowodnienie obejścia prawa przez powódkę i dłużnika,

- art. 58§1 i 2 k.c. poprzez uznanie, że działania powódki nie zmierzały do obejścia prawa i nie stanowiły działań sprzecznych z zasadami współżycia społecznego, a przez to nie były nieważne.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia zwrotu kosztów postępowania, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja ukierunkowana jest na wykazanie jakoby dłużnik prowadził działalność gospodarczą na rachunek powódki. Rzecz jednak w tym, że nawet wykazanie tej okoliczności nie przesądzałyby o tytule własności spornych ruchomości. Przedmiotem postępowania było natomiast jedynie ustalenie, kto jest właścicielem zajętych przez komornika ruchomości. Obowiązek dowodu spoczywał w tym zakresie na powódce stosownie do art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. Powódka przedstawiła dowody na poparcie swoich twierdzeń, a Sąd Rejonowy poddał je ocenie prowadzącej do ustaleń wyartykułowanych w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Apelujący kwestionuje te ustalenia stawiając zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. W tym aspekcie podkreślenia wymaga, że zgodnie z jednolitymi poglądami orzecznictwa, dla skuteczności tego zarzutu niezbędne jest wykazanie - przy użyciu argumentów jurystycznych - że sąd naruszył ustanowione w art. 233§1 k.p.c. zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, a więc że uchybił podstawowym regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów oraz że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy. Strona chcąc podważyć sędziowską ocenę dowodów nie może ograniczać się do przedstawienia własnej ich oceny, ponieważ jest to zwykłą polemiką ze stanowiskiem sądu nie mogącą odnieść skutku. Konieczne jest wskazanie w takiej sytuacji przyczyn, dla których ocena dowodów nie spełnia kryteriów określonych w art. 233 § 1 k.p.c., czyli np. błędów sądu w logicznym rozumowaniu, sprzeczności oceny z doświadczeniem życiowym, braku wszechstronności, czy też bezzasadnego pominięcia dowodów, które prowadziłyby do odmiennych wniosków. Innymi słowy to ujmując okoliczność, że z tych samych dowodów wyciągnąć można wnioski odmienne, czy też odmiennie ocenić można moc poszczególnych dowodów, sama w sobie nie może stanowić podstawy do podważenia trafności ustaleń opartych na odmiennym przekonaniu sądu I instancji, gdy przekonanie to także zgodne jest z zasadami logiki, doświadczenia życiowego i prawidłowego kojarzenia faktów. Same, nawet poważne, wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez sąd pierwszej instancji, jeżeli tylko nie wykroczyła ona poza granice zakreślone w art. 233 § 1 k.p.c., nie powinny stwarzać podstawy do zajęcia przez sąd drugiej instancji odmiennego stanowiska. Sąd odwoławczy ma też ograniczone możliwości ingerencji w ustalenia faktyczne poczynione przez sąd pierwszej instancji na podstawie dowodów osobowych (zeznań świadków i stron postępowania). Ewentualna zmiana tychże ustaleń może być dokonywana zupełnie wyjątkowo, w razie jednoznacznej wymowy materiału dowodowego z zeznań świadków i przesłuchania stron oraz oczywistej błędności oceny tegoż materiału (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 23 marca 1999 r. w sprawie III CZP 59/98, OSNC 1999/7-8/124, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., III CKN 1169 /99, OSNC z 2000/7 – 8/139, z dnia 7 stycznia 2005 r., IV CK 387/04, Lex nr 177263, z dnia 29 września 2005 roku, II PK 34/05, Lex nr 829115, z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 183/02, Lex nr 164006, wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28 stycznia 2014 roku, V ACa 655/13, LEX nr 1428104 oraz z dnia 11 czerwca 2015 roku, III AUa 1289/14 Lex nr 1771487).

Zważywszy na te założenia nie sposób było zarzucić Sądowi Rejonowemu naruszenia art. 233§1 k.p.c. Wyprowadzone przez Sąd Rejonowy wnioski nie naruszają zasad logiki, doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów. Zaoferowane przez powódkę dowody w szczególności w postaci faktur i dowodów ich zapłaty z rachunku bankowego powódki, a także w postaci umowy sprzedaży pianina i zeznań sprzedającego je świadka, mogły być ocenione w sposób w jaki dokonał tego Sąd Rejonowy, co oznacza, że dopuszczalne było wyprowadzenie z tych dowodów wniosku, że powódka jest właścicielką spornego pianina oraz zestawu perkusyjnego wraz z talerzami.

Okoliczność czy dłużnik faktycznie prowadził działalność gospodarczą wykorzystując do tego personalia powódki nie miało zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia. Przedmiotem postępowania było bowiem jedynie ustalenie kto

jest właścicielem zajętych w egzekucji ruchomości. Tytuł własności został natomiast wykazany dokumentami oraz zeznaniami świadka i nie mógł go podważyć fakt korzystania z tych ruchomości przez dłużnika.

W przypadku ruchomości takich jak wskazane w pozwie zwyczajowym dowodem ich własności jest umowa sprzedaży względnie rachunek lub faktura zakupu. Powódka dowody takie przedłożyła, a nadto poparła je dowodem przelewu należności ze swojego rachunku bankowego oraz zeznaniami świadka. Rzeczą pozwanego było więc wykazanie, że przedłożone dokumenty nie odpowiadają rzeczywistości, tj. że ich właścicielką nie jest powódka. Wykazanych twierdzeń powódki nie mogły podważyć wnioskowane przez pozwanego dowody w postaci relacji Urzędów Skarbowych i dokumentacji finansowej powódki, co prawidłowo ocenił Sąd Rejonowy oddalając wnioski dowodowe pozwanego. Fakt ewentualnego prowadzenia działalności przez dłużnika pod firmą powódki oraz zasady na jakich dłużnik rozliczał się z powódką i czy faktycznie uzyskiwał wynagrodzenie nie przesądzały bowiem o tytule własności spornych ruchomości. W okolicznościach sprawy nie mogły go też podważyć. Dodać też trzeba, że wniosek pozwanego o przesłuchanie świadków nie spełniał wymogów z art. 236 k.p.c. w zw. z art. 258 k.p.c. Nie zawierał on bowiem oznaczenia danych personalnych świadków i adresów, co uniemożliwiało ich wezwanie. Teza dowodowa na jaką świadkowie mieli być słuchani, tj. fakt korzystania ze spornych ruchomości przez dłużnika „tak jak właściciel”, w istocie dotyczyła okoliczności bezspornej. W toku postępowania nie było bowiem kwestionowane, że dłużnik w swojej pracy posługuje się spornymi ruchomościami z racji wykonywanego zawodu – nauczyciela nauki gry na perkusji. Nie było też sporne, że ruchomości te pozostawały w posiadaniu dłużnika, skoro zostały zajęte jako takie przez komornika. Fakt ich posiadania nie przesądzał natomiast o tytule własności.

Prawidłowe, i niekwestionowane w apelacji, było też ustalenie Sądu Rejonowego, że powódka wytoczyła powództwo z zachowaniem miesięcznego terminu określonego w art. 841§3 k.p.c.

W konsekwencji Sąd Okręgowy podzielił w całości ustalenia Sądu Rejonowego jak i dokonaną przez ten Sąd ocenę prawną roszczenia. Wykazanie przez powódkę, że jest właścicielką spornych ruchomości przesądzało też o bezzasadności podniesionego w apelacji zarzutu naruszenia art. 58§2 i §3 k.c. Wszak powódka udowodniła, że za własne (co należy podkreślić) środki nabyła te ruchomości. Skuteczność nabycia ruchomości za własne środki do majątku powódki nie mogła być natomiast rozważana w kontekście art. 58 k.c. Czym innym jest bowiem – jak na wskazano na wstępie – wykazanie tytułu własności ruchomości, a czym innym ustalenie w jakim celu są one nabyte i wykorzystywane. Dla zasadności powództwa z art. 841 k.p.c. wystarczające jest natomiast wykazanie, że zajęcie ruchomości narusza prawa powoda. Z powołanej normy wynika bowiem, że osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa, a powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych.

Dokonana przez Sąd Rejonowy zgodnie z art. 233§1 k.p.c. ocena okoliczności faktycznych prowadziła do wniosku, iż powódka wykazała fakt przysługiwania jej własności spornych ruchomości. Sprawiało to, że prowadzenie z nich egzekucji na zaspokojenie zobowiązań dłużnika nie było dopuszczalne.

W konsekwencji zaskarżony wyrok był prawidłowy, co skutkowało oddaleniem apelacji jako bezzasadnej, a to na podstawie art. 385 k.p.c.

SSR del. Maryla Majewska – Lewandowska SSO Gabriela Sobczyk SSO Marcin Rak